



**ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ  
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΜΗΜΑ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ  
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

**PANTEION UNIVERSITY OF SOCIAL AND  
POLITICAL SCIENCES DEPARTMENT OF  
ECONOMIC & REGIONAL DEVELOPMENT**

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών  
“Εφαρμοσμένων Οικονομικών και Περιφερειακής  
Ανάπτυξης” Κατεύθυνση “Εφαρμοσμένων  
Οικονομικών και Διοίκησης”**

**ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Υπεύθυνος μαθήματος: Καθηγητής Σαράντης-Ευάγγελος Λώλος

**A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

1. ΤΙΤΛΟΣ: Μακροοικονομικό Περιβάλλον και Λήψη Αποφάσεων
2. ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Εφαρμοσμένη οικονομική
3. ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Υποχρεωτικό
4. ΕΞΑΜΗΝΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Α' Εξάμηνο
5. ΩΡΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4 ώρες (διαλέξεις και σεμινάρια)
6. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS): 7,5

**B. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Οι επιχειρηματικές αποφάσεις επηρεάζονται, πολλές φορές καθοριστικά, από το μακροοικονομικό περιβάλλον το οποίο συνθέτουν οι ευρύτερες οικονομικές εξελίξεις.

Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι η ανάλυση των κυριότερων μακροοικονομικών μεγεθών και πολιτικών που οι επιχειρήσεις αναπόφευκτα λαμβάνουν υπόψη κατά το σχεδιασμό της δραστηριότητάς τους.

**Γ. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα μπορούν

- να αντιλαμβάνονται πως οι οικονομικές εξελίξεις και η μακροοικονομική πολιτική επηρεάζουν τη λειτουργία των επιχειρήσεων και τη λήψη των αποφάσεων σε αυτές, καθώς και τη συμπεριφορά των καταναλωτών,

- να κατανοούν πως η πορεία των δεικτών συγκυρίας που περιγράφουν τις μακροοικονομικές εξελίξεις, επηρεάζει τις επιχειρηματικές αποφάσεις.

## **Δ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ**

### **1. Εισαγωγικές επισημάνσεις (1 εβδομάδα)**

- Παρουσίαση σκοπού, περιεχόμενου μαθήματος και αξιολόγησης φοιτητών
- Παρουσίαση προδιαγραφών σύνταξης γραπτών εργασιών
- Εξελίξεις στην ελληνική οικονομία

### **2. Δείκτες οικονομικής συγκυρίας (2 εβδομάδες)**

- Τρόπος παρακολούθησης οικονομικής συγκυρίας
- Σχέση πραγματικής οικονομίας και οικονομικών δεικτών
- Βραχυχρόνιοι δείκτες (hard indices)
- Δείκτες προσδοκίων και οικονομικού κλίματος (soft indices)
- Χρησιμοποίηση των δεικτών συγκυρίας στην μακροοικονομική ανάλυση

### **3. Δημοσιονομικό περιβάλλον (3 εβδομάδες)**

- Το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος στο μακροοικονομικό πλαίσιο
- Ορισμός των δημοσιονομικών μεγεθών με εθνικολογιστικά κριτήρια
- Η εξέλιξη των δημοσιονομικών μεγεθών κατά την μεταπολιτευτική περίοδο
- Δημοσιονομικές επιδράσεις από την ένταξη στην ευρωζώνη, την οικονομική κρίση και την δημοσιονομική προσαρμογή
- Δυναμική του δημόσιου χρέους
- Συνθήκη του Maastricht και Σύμφωνο Σταθερότητας & Ανάπτυξης
- Δημοσιονομική πολιτική στην ευρωζώνη
- Συνέπειες των δημοσιονομικών εξελίξεων στην οικονομία και τις επιχειρήσεις

### **4. Εξωτερικός Τομέας (2 εβδομάδες)**

- Το Ισοζύγιο Πληρωμών στο μακροοικονομικό πλαίσιο
- Διαχρονική εξέλιξη του Ισοζυγίου Πληρωμών
- Διαρθρωτικά χαρακτηριστικά
- Συνέπειες του χρόνιου ελλείμματος του Ισοζυγίου Πληρωμών στην οικονομία και τις επιχειρήσεις

### **5. Νομισματικό και τραπεζικό σύστημα (3 εβδομάδες)**

- Στοιχεία νομισματικής και πιστωτικής θεωρίας και πολιτικής
- Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα πριν την ένταξη στην Ευρωζώνη
- Διαμόρφωση της νομισματικής πολιτικής στην Ευρωζώνη
- Λειτουργία τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα και διεθνώς
- Εξέλιξη καταθέσεων, χορηγήσεων και επιτοκίων: επιδράσεις στην οικονομία και τις επιχειρήσεις

### **6. Νέο αναπτυξιακό πρότυπο (2 εβδομάδες)**

-Το μεταπολεμικό μοντέλο ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας βασίστηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό στις επεκτατικές πολιτικές προώθησης της εσωτερικής ζήτησης και πολύ λίγο στην εξωτερική ζήτηση (εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών).

- Παρά την κατά περιόδους εντυπωσιακή αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ, δημιουργήθηκαν χρόνια προβλήματα πληθωρισμού και «δίδυμων» ελλειμμάτων στο ισοζύγιο πληρωμών και στο δημοσιονομικό ισοζύγιο, με συνέπεια τη διόγκωση του δημόσιου χρέους.

- Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι κατά βάση μια κλειστή οικονομία με έναν από τους χαμηλότερους βαθμούς εξωστρέφειας στην Ευρώπη, όπως και με ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά εξαγωγών.

- Οι προτάσεις για τη συγκρότηση ενός νέου πρότυπου ανάπτυξης εστιάζουν στην αύξηση της εξωστρέφειας μέσω της προώθησης των επενδύσεων –με έμφαση στην καινοτομία και τη γνώση- και τις διαρθρωτικές αλλαγές (μεταρρυθμίσεις).

## **Ε. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ**

Στοιχεία *μακροοικονομικής θεωρίας και πολιτικής* που διδάσκεται στο προπτυχιακό επίπεδο των ΑΕΙ και παρουσιάζεται σε βασικά εγχειρίδια, όπως:

- N. G. Mankiw, *Μακροοικονομική Θεωρία*, Εκδ. Gutenberg
- A. Abel, B. Bernanke και D. Croushore, *Μακροοικονομική*, Εκδ. Κριτική

## **ΣΤ. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ**

- Ματθαίος Λαμπρινίδης, Ομότιμος Καθηγητής Οικονομικών, Πάντειο Πανεπιστήμιο.

## **Ζ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

Η αξιολόγηση της απόδοσης των φοιτητών βασίζεται αφενός στην τελική γραπτή εξέταση του μαθήματος, καθώς και σε τρεις ολιγοσέλιδες ασκήσεις-εργασίες που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Στη διαμόρφωση του βαθμού του μαθήματος, η τελική εξέταση έχει ειδικό βάρος 40% και καθεμιά από τις εργασίες 20%, ενώ λαμβάνεται υπόψη η συνολική απόδοση του φοιτητή στα μαθήματα και τα σεμινάρια.

## **Η. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

(αναλυτική βιβλιογραφία για τις επιμέρους Ενότητες περιέχεται στην ιστοσελίδα του μαθήματος, e-class).

- *Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών της Ελλάδος: Αιτίες Ανισορροπιών και Προτάσεις Πολιτικής*, Τράπεζα της Ελλάδος, 2010.
- *Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωσύστημα, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών*, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2006, Φρανκφούρτη.
- *Εκθέσεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος*, Τράπεζα της Ελλάδος [για διάφορα έτη].

- “Η δημοσιονομική πολιτική σε μια νομισματική ένωση, Παράρτημα Κεφαλαίου IV”, *Νομισματική Πολιτική, Ενδιάμεση Έκθεση*, Τράπεζας της Ελλάδος, Οκτώβριος 2004.
- Bryant, R., Γκαργκάνας, Ν. και Γ. Ταβλάς (Επιμ.), *Οικονομικές Επιδόσεις και Προοπτικές της Ελλάδος*, Τράπεζα της Ελλάδος και The Brookings Institution, 2003, Αθήνα-Ουάσινγκτον.
- De Grauwe, P., «Η Νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ» στο *Τα Οικονομικά της Νομισματικής Ένωσης*, 2003, Εκδ. Παπαζήση.
- Λαζαρέτου, Σ. και Σ. Μπρισίμης, «Δημοσιονομικοί κανόνες & σταθεροποιητική πολιτική στη ζώνη του ευρώ», *Οικονομικό Δελτίο*, Τράπεζα της Ελλάδος, 2001, Τεύχος 17.
- Λαμπρινίδης, Μ. *Φάσεις ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας*, Σημειώσεις διδασκαλίας, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2008,
- Λώλος, Σ. , *Αξιολόγηση της οικονομικής πολιτικής στην Ελλάδα, από τη μεταπολίτευση έως την ένταξη στην ΟΝΕ*, Σημειώσεις διδασκαλίας, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο, 2003.
- Χαρδούβελης, Γκ., “Μακροοικονομική διαχείριση και η ανάγκη διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων μετά την είσοδο στη Νομισματική Ένωση”, *Οικονομία και Αγορές*, Eurobank Research, 2007, Τόμος II, Τεύχος 8.